“Сәлемдесу” тренингі

Қатысушылар шеңбер құрып тұрады да, 1-2-ге саналады. Сол бағытта олар ішкі және сыртқы шеңберді құрайды. Содан соң қарама-қарсы тұрғандар бір-бірімен мұғалімнің нұсқауы бойынша сәлемдеседі:

- Бір-біріңізбен жаңа танысқан адамша сәлемдесіңіз;
- Бір-біріңізбен көптен кезбеспеген достар сияқты сәлемдесіңіз;
- Бір-біріңізбен оқушы мен мұғалім сияқты сәлемдесіңіз;
- Бір-біріңізбен көп ұнатпайтын адамдар сияқты сәлемдесіңіз;
- Бір-біріңізбен үлкен бастықпен сәлемдескен сияқты амандасыңыз;

Үй тапсырмасын тексеру

1.Жер көлемі жағынан Қазақстан дүниежүзінде, Еуразияда және ТМД-да нешінші орында?
Қазақстан- жер көлемі жағынан дүниежүзінде тоғызыншы,Еуразияда төртінші,ТМД-да екінші орын алатын мемлекет.
2.Қазақстанды экономикалық аудандарға бөлген ғалым кім еді?
Николай Николаевич Баранский
3.Н.Н.Баранский неше ауданға бөлді?
Қазақстан аумағын 5 экономикалық ауданға бөлген.
4.Өнеркәсіп орталықтары дегеніміз не?
Бұл бірнеше кәсіпорын шоғырланған қала немесе қала тектес кент.
5. Мамандану дегеніміз не?
Шаруашылықтың негізгі саласы. Аудан көлеміндегі басқа салалар негізгі маманданған саланың дамуына қосымша әсер етеді.Мыс, мұнай өнеркәсібіне мұнай машина жасау өнеркәсібі саласы қызмет етеді.
6.Экономикалық аудан дегеніміз не?
Аумақтың еңбек бөлінісінің нәтижесінде қалыптасқан және шаруашылығының мамандануы мен кешенді дамуы жағынан бір-бірінен айырмашылығы бар елдің бөлігін атайды.

Бейнекөрсетілім

20 ақпан

Сабақтың тақырыбы

Орталық Қазақстанның экономикалық –географиялық жағдайы, табиғат ресурстары, халқы

Сабақтың мақсаты:Орталық Қазақстанның экономикалық-географиялық жағдайын,табиғат байлықтарының маңызды екенін, халқын біледі.

Топтық жұмыс 1-тапсырма
1-топ Кестемен жұмыс

Пайдалы қазбалардың аты	Құрамына кіретін металдар	Маңызды кен орындары	Шартты белгісі

2-топ Кластер құру»

Орталық Қазақстанның экономикалық- географиялық жағдайына сипаттама беру.

3-топ «Географиялық есеп»

1.Орталық Қазақстанның халқы туралы мәлімет беру.

2. Балқаш, Қарағанды, Жезқазған халқының орташа тығыздығын табу

1-топ Кестемен жұмыс

Пайдалы қазбалардың аты	**Құрамына кіретін металдар**	**Маңызды кен орындары**	**Шартты белгісі**
Тас көмір	Тас көмір Қоңыр көмір	Қарағанды көмір алабы	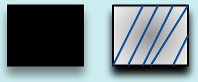
Қара металдар	Темір	Үшқатын,Қаражал, Қарсақпай, Найзатас	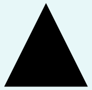
Сирек кездестін металдар	Кадмий, висмут, ванадий, сурьма, кобальт	Қоңырат,Қараоба, Шығыс Қайрақты кеніштері	
Түсті металдар	Мыс, күміс, қорғасын, мырыш	Қызылеспе, Ақшағыл, Алаайғыр, Қарағайлы, Жәйрем, Саяқ, Қоңырат, Балқаш, Жезқазған	

2-топ “Кластер құру”

Орталық Қазақстанның экономикалық- географиялық жағдайына сипаттама беру.

Орталық Қазақстан

Республикасының шағын әрі тұйық Нұра және Сарысу өзендерінің алабы алып жатқан ортанғы бөлігі – ежелгі таулы өлке – Сарыарқаға, батысында Оралдан және шығысында Кузбастан бірдей қашықтықта орналасқан.

Орталық Қазақстан экономикалық ауданы бір ғана Қарағанды облысынан тұрады.

Климаты шұғыл конт инентaлды, қысы суық, боранды желдер жиі болып тұрады.Су жетіспейтін аймақтардың бірі, теңіздерден қашық жатуымен бірге ірі өзендері де жоқтың қасы

Орталық бөлігінде орналасқан жер бедері ұсақ шоқылы,қуаңшылық басым.Ауданның шығыс жағының жер бедері кейде көтеріңкі,аласа таулы, қыратты,адырлы болып келеді.

3-топ «Географиялық есеп»

1.Орталық Қазақстанның халқы

Орталық Қазақстанның халқы ұзақ уақытқа дейін аз қоныстанған аудан ретінде белгілі болатын. Ұлы Отан соғысына дейін және тың жерді игеру кезінде Кеңес өкіметінің батыс аймақтарынан славян ұлт өкілдері келіп қоныстана бастады. Соның нәтижесінде славян халықтарынын, саны көбейді. Қазіргі танда Орталық Қазақстанда 115 ұлт өкілінен 1,3 млн адам тұрады.Ауданның 11 қаласында 1 134 мың адам тұрады, оның 453 мыңы Қарағанды қаласында (жалпы аудан халқының 34%)

2. Халықтың орташа тығыздығын табу формуласы T_x**-X/A**

Қарағанды облысы

Ауданы 428 мың км² орташа тығыздығы 3,2адам

Халқы 1364189 адам

Балқаш қаласы

Ауданы 230 мың км²

Халқы 75,6 адам орташа тығыздығы 3адам

Жезқазған қаласы

Ауданы 1,8 мың км²

Халқы 97,3 адам орташа тығыздығы 5адам

2-тапсырма Кескін картамен жұмыс

Орталық Қазақстанның кен орындарын картадан анықтап көрсет, не болмаса шартты белгілерді картадағы орталықтарына қойып белгіле?

Петропавл
Қостанай
Көкшетау
Павлодар
Орал
Ақтөбе
Арқалық
Астана
Өскемен
Теңіз көлі
Қарағанды
Зайсан көлі
Жайық
Жем
Торғай
Есіл
Ертіс
Атырау
Жезқазған
Балқаш көлі
Алакөл көлі
Каспий теңізі
Арал теңізі
Талдықорған
Іле
Шу
Сарысу
Қызылорда
Алматы
Ақтау
Тараз
Шымкент
Тас көмір
Қоңыр көмір
Мұнай
Табиғи газ
Алюминий кені
Мыс кені
Полиметалл кені
Алтын
Темір кені
Асбест
Фосфорит
Ас тұзы

3-тапсырма Мәтінмен жұмыс

Аумақтың дамуындағы Қ.Сәтбаев зерттеулерінің маңызы

1-топ Сәйкестендіру

- 1.Жезқазған, Қарсақпай
- 2.Ғабдулхани
- 3.Ұлы Отан соғысы
- кезінде іске қосылды
- 4.Сарыарқа, Кенді Алтай

1.Қаныш Сәтбаев
2.Полиметалл кендері
3.Минералды шикізаттар
4.Жезді марганец кені

2-топ Географиялық диктант

- 1.Қаныш Имантайұлы Сәтбаев шын есімі............................
- 2.Минералдық..................бай.................т.б жерлерді зерттеген.
- 3.Ұлы Отан соғысы жылдарында танк ....құюға ....тапшылығы туған кезде........... іске қосылды.
- 4. 1927-1928ж................. полиметалл кендері жөнінде ғылыми еңбектері жарияланған.

3-топ «Ия, жоқ» кестесі

	Ия	жоқ
Ұлы Отан соғысы жылдарында танк құрышын құюға мыс тапшылығы туған кезде Сәтбаевтың жетекшілік етуімен Жезді мыс кені барланып іске қосылды.		
1927-1928ж. Жезқазған, Қарсақбай, Атбасар, Спасск аудандары, Қарағанды тас көмір алабы және Қаратау полиметалл кендері жөнінде ғылыми еңбектері жарияланған.		
Қаныш Имантайұлы Сәтбаев шын есімі Ғабдулхани		
Минералдық шикізаттарға бай Қарсақпай,Қаражал т.б жерлерді зерттеген.		

3-тапсырма Мәтінмен жұмыс
Аумақтың дамуындағы Қ.Сәтбаев зерттеулерінің маңызы

1-топ Сәйкестендіру

1.Жезқазған, Қарсақпай	1.Қаныш Сәтбаев
2.Ғабдулхани	2.Полиметалл кендері
3.Ұлы Отан соғысы кезінде іске қосылды	3.Минералды шикізаттар
4.Сарыарқа, Кенді Алтай	4.Жезді марганец кені

2-топ Географиялық диктант

1.Қаныш Имантайұлы Сәтбаев шын есімі Ғабдулхани

2.Минералдық шикізаттарға бай Сарыарқа, Кенді Алтай т.б жерлерді зерттеген.

3.Ұлы Отан соғысы жылдарында танк құрышын құюға марганец тапшылығы туған кезде Сәтбаевтың жетекшілік етуімен Жезді марганец кені барланып іске қосылды.

4. 1927-1928ж. Жезқазған, Қарсақбай, Атбасар, Спасск аудандары, Қарағанды тас көмір алабы және Қаратау полиметалл кендері жөнінде ғылыми еңбектері жарияланған.

3-топ «Ия, жоқ» кестесі

	Ия	жоқ
Ұлы Отан соғысы жылдарында танк құрышын құюға мыс тапшылығы туған кезде Сәтбаевтың жетекшілік етуімен Жезді мыс кені барланып іске қосылды.		+
1927-1928ж. Жезқазған, Қарсақбай, Атбасар, Спасск аудандары, Қарағанды тас көмір алабы және Қаратау полиметалл кендері жөнінде ғылыми еңбектері жарияланған.	+	
Қаныш Имантайұлы Сәтбаев шын есімі Ғабдулхани	+	
Минералдық шикізаттарға бай Қарсақпай, Қаражал т.б жерлерді зерттеген.		+

4-тапсырма Кестемен жұмыс

Орталық Қазақстанның табиғат жағдайының шаруашылыққа қолайлы және қолайсыз жақтарын анықтаңдар

Табиғат жағдайы	Қолайлы жақтары	Қолайсыз жақтары
Экономикалық-географиялық жағдайының шаруашылыққа әсері		

4-тапсырма Кестемен жұмыс

Табиғат жағдайы	Қолайлы жақтары	Қолайсыз жақтары
Экономикалық-географиялық жағдайының шаруашылыққа әсері	Орталықта орналасуы, барлық экономикалық аудандармен шектеседі. Пайдалы қазба кен орындарына жақын орналасқан аумағы транзит жолының үстінде және көлік қатынасы жақсы дамыған	Аудан шекарасының басқа республикалар мен шектеспеуі. Климаты шұғыл континентті, қысы суық, боранды жел болып тұрады.

ПОПС - формуласы.

Көмірлі аудан –Орталық Қазақстан

Менің ойымша,

… ……………………………………………………………

Себебі, мен оны былай түсіндіремін

……………………………………………………………

Оны мен мына фактілермен, мысалдармен дәлелдей аламын

… ……………………………

Осыған байланысты мен мынадай қорытынды шешімге келдім ………………………….

1. Орталық Қазақстанның экономикалық- географиялық жағдайы қандай?

2. Неліктен Орталық Қазақстан табиғат ресурстарына бай?

3. Орталық Қазақстан халқының қоныстану ерекшелігі неде?

Бағалау

«Табыс баспалдағы»

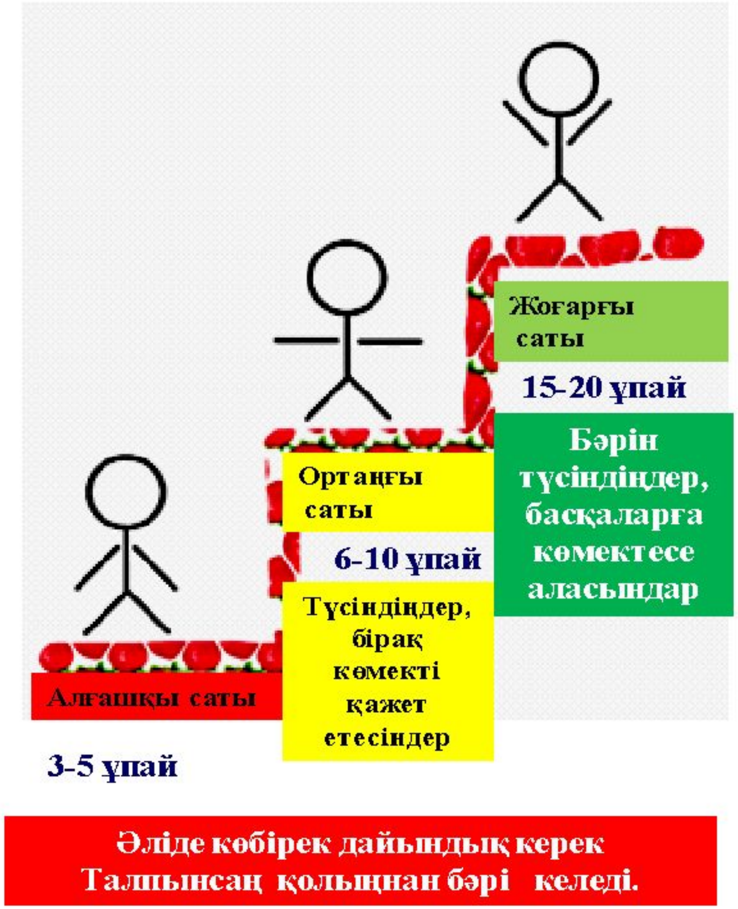

	Оқу жетістігінің деңгейі	ұпайы
Үй тапсырмасын тексеру	Қазақстанның экономикалық аудандастыру	5
Білу	Орталық Қазақстан туралы пікірлерін білдіреді	5
Түсіну	топтық жұмыстағы тапсырмаларды орындайды	5
Қолдану	Кескін картамен жұмыс жасайды	5
Жинақтау Талдау	Көмірлі аудан-Орталық Қазақстан туралы пікірлерін білдіреді	5

Үйге тапсырма

Орталық Қазақстанның табиғат жағдайы мен табиғат ресурстарына Қарағанды облысының дамуы үшін маңызы қандай» деген тақырыпқа эссе жазу.

Кері байланыс:
Ойды аяқта:
Бүгін мен білдім…
Қиындық тудырды…
Мен үйрендім…
Қолымнан келді …
MyShared